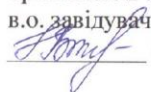

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри педагогіки та
психології дошкільної та початкової освіти
протокол № 8. від 27.01.20 р.

в.о. завідувача кафедри

 (Наталія ВОРОПАЙ)

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ВК 11 ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДИТИНСТВА

Освітня програма «Початкова освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Спеціальність 013 Початкова освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Херсон 2021	ВК 11 Психологічний супровід дитинства
Назва освітньої компоненти	
Викладач (і)	Казаннікова Олена Василівна
Посилання на сайт	http://www.kspu.edu/
Контактний тел..	0990054394
Е-mail викладача:	hkazannikova@gmail.com Okazannikova@ksu.ks.ua
Графік консультацій	Тиждень А, пара 4

1. Анотація до курсу. У сучасних умовах оновлення освіти педагогіка все більше звертається до особистісно-орієнтованого навчання та гуманізації освіти. Проблема створення умов для цілісного гармонійного розвитку дитини в освітньому просторі є одним з пріоритетних напрямків діяльності навчально-виховних закладів. Узгодити педагогічний процес із сучасними вимогами до дитини від життя, що стрімко змінюється педагогу допоможе технологія психологічного супроводу. Психологічний супровід – це системно організована діяльність психолога зі створення соціально-психологічних та педагогічних умов для успішного розвитку дитини, її адаптації до оточуючого світу, забезпечення поступального розвитку і психологічного благополуччя дитини.

Психологічний супровід дитинства - галузь психологічної науки, яка дає інформацію про організацію та зміст психологічного супроводу дітей. Дисципліна є органічним аспектом професійної підготовки студентів. Дисципліна допоможе студентам-майбутнім педагогам, дитячим психологам навчитися ефективно розв'язувати проблеми розвитку дитини. Курс є доцільним майбутніх дитячих психологів, учителів початкової школи та вихователів дошкільних закладі.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є знання про організацію та зміст психологічного супроводу як комплексної технології підтримки та допомоги розвитку дитини.

2. Мета та цілі курсу.

Мета: є створити у студентів цілісне уявлення про сутність, зміст та специфіку організації психологічного супроводу дітей як технології оптимізації психічного розвитку дітей відповідно до вікових норм та індивідуальних властивостей.

Завдання:

- сформуванню у студентів науковий підхід до розуміння факторів, механізмів закономірностей розвитку психіки в дитинстві;

- охарактеризувати загальні та специфічні особливості психічного розвитку в дитинстві;
- розкрити теоретичні та прикладні аспекти реалізації психологічного супроводу;
- сформулювати уявлення про сутність та критерії психічного здоров'я в дитинстві;
- ознайомити студентів із критеріями оцінки розвитку в дитинстві;
- схарактеризувати психологічні проблеми дитинства з урахуванням віку дитини;
- схарактеризувати специфіку психологічного супроводу дітей «групи ризику»;
- ознайомити студентів із специфікою психологічного супроводу батьків.

3. Компетентності та програмні результати навчання.

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретичних положень і методів педагогіки, психології та окремих методик навчання й характеризуються комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності (КЗ)	<p>ЗК-1. Загальнонавчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.</p> <p>ЗК-2. Інформаційно-аналітична. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.</p> <p>ЗК-3. Дослідницько-праксеологічна. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно.</p> <p>ЗК-4. Комунікативна. Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами. Уміння володіти різновидами стилів мовленнєвого спілкування в ситуаціях запобігання та врегулювання конфліктів.</p> <p>ЗК-5. Громадянська компетентність. Здатність активно, відповідально та ефективно реалізовувати громадянські права й обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства. Здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя в Україні, застосовувати процедури й технології захисту власних інтересів, прав і свобод своїх та інших громадян, зокрема учнів початкової школи; використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що відповідають чинному законодавству України.</p>

	<p>ЗК-6. Етична. Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках із дорослими й дітьми на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики (професійної етики вчителя початкової школи).</p> <p>ЗК-7. Соціокультурна. Здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях, розуміння соціального контексту художніх творів Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції вчителя. Здатність до цінування та повага до різноманітності і мультикультурності; надання рівних можливостей учням різних національностей та різних розумових здібностей, толерантне ставлення до їхньої культурної спадщини, індивідуальних особливостей.</p> <p>ЗК-8. Міжособистісної взаємодії. Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; зокрема, здатність успішно взаємодіяти з керівництвом, колегами, учнями та їхніми батьками; володіння алгоритмами конструктивного розв'язання педагогічних конфліктів. Здатність працювати в команді, здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності. Здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань.</p> <p>ЗК-9. Адаптивна. Здатність до адаптації в професійно-педагогічному середовищі та дії в нових ситуаціях, зокрема тих, що передбачають навчання, розвиток і виховання молодших школярів, спілкування з їхніми батьками, комунікації з адміністрацією школи й колегами.</p> <p>ЗК-10. Рефлексивна. Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє розвитку й саморозвитку учнів, творчому підході до освітнього процесу початкової школи. Здатність оцінювати результати педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; здатність до педагогічної рефлексії.</p> <p>ЗК-11. Здоров'язбережувальна компетентність. Здатність ефективно розв'язувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих. Здатність застосовувати знання, вміння, цінності і досвід практичної діяльності з питань культури здоров'я та здорового способу життя, готовність до здоров'язбережувальної діяльності в освітньому середовищі початкової школи та створення психолого-педагогічних умов для формування здорового способу життя учнів.</p> <p>ЗК-12. Інформаційно-комунікаційна. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативних задач у професійній діяльності вчителя початкових класів й у повсякденному житті.</p>
<p>Спеціальні</p>	<p>ФК-1. Філологічна компетентність. Здатність до застосування професійно профільованих лінгвістичних і</p>

**(фахові)
компетентності
спеціальності
(КС)**

літературознавчих знань, умінь та навичок, що становлять теоретичну основу початкового курсу мови навчання, мови вивчення, іноземної мови, літературного читання та їхніх окремих змістових ліній. Складниками філологічної компетентності є лінгвістична, мовленнєва, літературознавча.

ФК-3. Технологічна компетентність. Здатність до застосування професійно профільованих проектно-технологічних знань, умінь і навичок, які є теоретичними основами побудови змісту освітньої галузі «Технології» загалом та окремих його змістових ліній. Складниками технологічної компетентності є: ІКТ-компетентність, компетентності з техніки обробки матеріалів, технічної творчості, декоративно-ужиткового мистецтво та самообслуговування.

ФК-4. Природничо-наукова компетентність. Здатність до застосування професійно профільованих природничо-наукових знань і практичних умінь і навичок, які є теоретичними основами побудови змісту природознавчого матеріалу відповідної освітньої галузі початкової освіти. Складниками природничо-наукової компетентності є астрономічна, географічна, землезнавча, біологічна (ботанічна, зоологічна, анатомічна, фізіологічна), екологічна, валеологічна.

ФК-6. Психологічна компетентність. Здатність до розвитку учнів початкової школи як суб'єктів освітнього процесу на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку. Складниками психологічної компетентності є диференціально-психологічна, соціально-психологічна, аутопсихологічна.

ФК-7. Дидактична. Здатність майбутнього вчителя (випускника) вирішувати стандартні та проблемні професійні завдання, що виникають в освітній практиці початкової школи, на основі сформованих знань про теоретичні засади побудови змісту і процесу навчання молодших учнів, у тому числі ґрунтовних знань про сучасні теорії навчання, гнучкого володіння методами навчання; спроможність обґрунтовано обирати прийоми, засоби, технології, форми організації навчання, адекватні дидактичній ситуації.

ФК-8. Виховна. Здатність випускника до здійснення виховної діяльності з молодшими школярами; здатність до планування, проектування й аналізу виховного процесу початкової школи як цілісної педагогічної системи, яка включає мету, завдання, зміст, методи, прийоми, педагогічні засоби, форми організації, діяльність вихователя й вихованців; спрямованість на досягнення відповідних результатів; здатність ефективно використовувати виховний потенціал уроків і занять з учнями в позаурочний час тощо.

ФК-9. Організаційна. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі, систематичного підвищення професійно-педагогічної кваліфікації.

ФК-10. Методична компетентність. Здатність ефективно діяти, розв'язуючи стандартні та проблемні методичні задачі під час навчання учнів освітніх галузей/змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти. Методична компетентність ґрунтується на теоретичній і практичній готовності до проведення уроків

	<p>за різними навчальними комплектами, що виявляється у сформованості системи дидактико-методичних знань і умінь із окремих розділів та тем курсу, окремих етапів навчання й досвіду їх застосування та наявності емоційно-ціннісного ставлення до діяльності щодо навчання учнів предмету.</p> <p>ФК-11. Професійно-комунікативна компетентність (ПКК). Здатність актуалізувати та застосовувати комунікативні знання, навички, вміння, настанови, стратегії й тактики комунікативної поведінки, здобутий досвід комунікативної діяльності, а також індивідуально-психологічні якості особистості задля успішного здійснення в конкретних умовах педагогічної комунікативної діяльності з молодшими школярами, батьками, колегами.</p>
7 – Програмні результати навчання	
ПР-01	Знати сучасні теоретичні основи освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.
ПР-02	Розуміти мету, завдання, зміст, методи, організаційні форми й засоби початкової освіти, суть процесів виховання, навчання й розвитку учнів початкової школи (педагогічна компетентність + ПКК). Знати структуру календарно-тематичного планування, особливості ведення журналу обліку успішності учнів. Знати специфіку виховної роботи на уроках й у позаурочній діяльності.
ПР-03	Розуміти вікові особливості дітей молодшого шкільного віку, індивідуальні відмінності в перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи.
ПР-04	Розуміти закономірності та теорію процесу навчального пізнання, сучасні навчальні технології.
ПР-05	Знати суть методичних систем навчання учнів початкової школи освітніх галузей/змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.
ПР-06	Знати зміст нормативних документів, що регламентують початкову освіту: Державного стандарту початкової освіти, навчальних програм предметів, які вивчаються в початковій школі, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи.
ПР-07	Розуміти вікові особливості дітей молодшого шкільного віку, індивідуальні відмінності в перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи.
ПР-08	Володіти методиками вивчення індивідуальних особливостей перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи та стратегії їх урахування в процесі навчання, розвитку й виховання учнів. Складати психолого-педагогічну характеристику на учня та клас.
ПР-09	Проектувати процес навчання з предмету у вигляді календарно-тематичного планування для певного класу, теми.
ПР-10	Моделювати процес навчання учнів початкової школи певного предмету: розробляти проекти уроків та їхні

	фрагменти, методику роботи над окремими видами завдань, створювати методику підготовчої роботи, ознайомлення та формування уявлень і понять, вмінь та навичок з метою опанування учнями певних елементів змісту програми.
ПР-11	Проводити моніторинг якості навчальних досягнень учнів з певної теми. Здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів згідно з критеріями оцінювання та у відповідності до Державних вимог до рівня навчальних досягнень учнів, визначених у програмі з певного предмету.
ПР-12	Проводити уроки в початковій школі, аналізувати урок щодо досягнення його мети й завдань, оцінювати ефективність застосованих форм, методів, засобів і технологій.
ПР-13	Проектувати зміст і методику проведення виховних заходів для учнів початкової школи.
ПР-14	Здійснювати комунікацію, орієнтуючись на стилі мовленнєвого спілкування у процесі вирішення професійно-педагогічних задач.
ПР-15	Прогнозувати, проектувати та коригувати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу початкової школи на засадах етики професійного спілкування, застосовуючи правила мовленнєвого етикету.
ПР-16	Використовувати засоби вербальної та невербальної комунікації задля підвищення рівня професійної культури майбутнього вчителя.
ПР-17	Вчитися упродовж життя й удосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.
ПР-18	Аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій.
ПР-19	Створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від соціально-культурно-економічного контексту.

4. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Кількість годин	18	16	26

5. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
2020-2021	2	Початкова освіта	3	Вибіркова компонента освітньої програми

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Технічне оснащення освітнього процесу є достатнім для проведення аудиторних занять згідно з програмою. У розпорядженні науково-педагогічних працівників навчальні аудиторії, обладнані SMART дошками та технічними демонстраційними засобами наочності (проектори, екрани, телевізори), що дозволяють широко використовувати інтерактивні та мультимедійні засоби навчання.

Спеціально обладнані коворкінг-центр, читальна зала, наукова бібліотека. На території університету є точки бездротового доступу до мережі Інтернет.

Віртуальне навчальне середовище Moodle, Херсонський віртуальний університет, корпоративна пошта, навчально-методичні комплекси дисциплін.

Освітній процес забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях.

7. Політика курсу

Пропущені заняття (лікарняні, мобільність тощо) й невиконані завдання повинні бути відпрацьовані та надані викладачу в день консультації.

Щодо правил поведінки на заняттях: активна участь учасників освітнього процесу в обговоренні тем вивчення, диспутах тощо, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи, відключення телефонів.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Не дотримання академічної доброчесності стане причиною стягнень, за що можуть відніматися бали.

8. Схема курсу

Тиждень, дата, години	Тема, план, кількість годин (аудиторної та самостійної)	Форма навчального заняття	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 10)	Завдання	Максимальна кількість балів
Модуль 1. Теоретичні аспекти психологічного супроводу сім'ї					
2/2.	Тема 1: Психологічні особливості сучасної сім'ї	Лекція, практична	1, 6,9.	Практичні завдання 1. Тестовий контроль знань.	5

	<p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-психологічна сутність , специфіка сім'ї. 2. Психологічний аналіз функцій сім'ї. 3. Типологія сімей. 4. Соціально-психологічні особливості структури сім'ї. 	робота		<ol style="list-style-type: none"> 2. Розв'язання психологічних задач і вправ. 3. Відповіді на альтернативні запитання. <ul style="list-style-type: none"> - Розкрийте фактори стабільності сім'ї. - Проаналізуйте сутність поняття «Психічне здоров'я». - Охарактеризуйте умови створення психічно здорової сім'ї. 4. Практичне завдання: <ul style="list-style-type: none"> - проаналізуйте особливості взаємин у вашій родині. 	
10г.	<p>Тема 1: Психологічні особливості сучасної сім'ї</p> <p>Питання для вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тенденції розвитку сучасної родини. 2. Етапи життєдіяльності сім'ї. 3. Проблеми сучасної сім'ї. 	Самостійна робота	1,6,9.	<p>Практичні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте тенденції розвитку сучасної родини. 2. Охарактеризуйте психологічні проблеми кожного етапу сімейного життя. 3. Розкрийте особливості подружнього спілкування та його вплив на стабільність сім'ї. 	3
4/4г.	<p>Тема 2: Вплив сім'ї на психічне здоров'я й формування особистості дитини</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль сім'ї в соціалізації дитини. 2. Психологія сімейного виховання. 3. Особливості стилів виховання та батьківського ставлення. 4. Взаємозв'язок стилів виховання і особливостей становлення особистості дитини 	Лекція, практичне заняття	1, 2,4,6,12.	<p>Практичні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тестовий контроль знань. 2. Розв'язання психологічних задач і вправ. 3. Відповіді на альтернативні запитання: <ul style="list-style-type: none"> - Чи можна вивести з особистісних характеристик батьків чи методів їхнього виховання конкретні властивості особистості дитини? - Проаналізуйте відомі стилі сімейного виховання. Який із стилів є найоптимальнішим для психічного 	10

				здоров'я і розвитку особистості дитини? - Сформулюйте правила сімейного виховання.	
10г.	Тема 2: Вплив сім'ї на психічне здоров'я й формування особистості дитини Питання для вивчення: 1.Сімейні стосунки. 2.Особливості взаємодії дітей та батьків. 3. Особливості взаємостосунків сиблігнів. 4.Статеве виховання в родині 5. Батьківський авторитет.	Самостійна робота	1, 2,4,6,12.	Практичні завдання: 1. Проаналізуйте статус і характер взаємостосунків сиблігнів. Розробіть рекомендації щодо оптимізації стосунків братів і сестер. 2.Розкрийте специфіку гендерного виховання в родині. 3.Розкрийте психологічні механізми впливу батьків на дітей. 4. Проаналізуйте вплив дітей на батьківську поведінку. 5. Охарактеризуйте види батьківського авторитету.	3
4/4г.	Тема 3: Сім'я як фактор життєвого ризику дитини План 1.Сучасний стан української родини: причини неблагополуччя. 2.Вплив неадекватного батьківського ставлення на психічне здоров'я дитини та її розвиток. 3.Причини неадекватного батьківського ставлення до дитини.	Лекція, практичне заняття	1,2,3,8,10.	Практичні завдання: 1. . Тестовий контроль знань. 2. Розв'язання психологічних задач і вправ. 3.Відповіді на альтернативні запитання: - Як особистісні проблеми батьків зумовлюють проблеми у стосунках з дітьми? - Проаналізуйте проблеми дитячо-батьківських стосунків. - Як неадекватне ставлення до дитини спричинює відхилення в її психічному й особистісному розвитку? - Які психологічні умови забезпечують оптимізацію стосунків батьків з	10

				дітьми?	
10г.	<p>Тема 3: Сім'я як фактор життєвого ризику дитини</p> <p>Питання для вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Життя сім'ї після розлучення. 2. Повторний шлюб та його вплив на дитину. 3. Розвиток дитини в умовах кризової родини. 	Самостійна робота	1,2,3,8,10.	<p>Практичні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте особливості формування особистості дитини в умовах алкогольнозалежної родини. Типи реакцій дитини (типи розвитку) на алкогольну ситуацію в родині. 2. Розкрийте причини і види насильства в родині. 3. Охарактеризуйте вплив розлучення батьків на психічне здоров'я і розвиток дитини. 4. Доведіть вплив неправильного сімейного виховання у виникненні аддитивної поведінки дітей. 	3
					34 бали
Модуль 2. Прикладні аспекти організації та змісту психологічного супроводу сім'ї					
4/4	<p>Тема 4: Психологічна діагностика сім'ї</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Напрями психологічного вивчення сім'ї. 2. Психологічна діагностика сім'ї на основі індивідуального і системного підходів. 3. Психодіагностика стилів виховання та батьківського ставлення. 4. Психодіагностика індивідуальних властивостей батьків і дітей. 	Лекція, практичне заняття	1,4,5,11.	<p>Практичні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тестовий контроль знань. 2. Розв'язання психологічних задач і вправ. 3. Відповіді на альтернативні запитання: <ul style="list-style-type: none"> - Порівняйте особливості психологічної діагностики сім'ї на основі індивідуального і системного підходів. - Охарактеризуйте найдоцільніші методи психодіагностики сім'ї. - Доведіть необхідність діагностики сім'ї як умови надання психолого-педагогічної допомоги сім'ї. - Виконайте психодіагностичне 	10

				дослідження власних індивідуальних особливостей, які можуть вплинути на шлюб і на процес виховання дитини.	
10	<p>Тема 4: Психологічна діагностика сім'ї</p> <p>Питання для вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика методів діагностики подружніх стосунків. 2. Діагностика стилів сімейного виховання. 3. Методики вивчення психічного здоров'я сім'ї. 	Самостійна робота	1,4,5,11.	<p>Практичні завдання:</p> <p>- Виконайте психодіагностичне дослідження власної (чи іншої) родини:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Рольові очікування і домагання в шлюбі (О.Волкової). 2. Тест-опитувальник «Задоволеність шлюбом» (В. Столін, Т.Романова, Г.Бутенко). 3. Опитувальник «Аналіз сімейних взаємин». 4. Тест батьківського ставлення (А. ВАрга, В. Столін). 	3
4/4	<p>Тема 5: Психолого-педагогічна підтримка сім'ї.</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Специфіка психолого-педагогічної допомоги родині. Види психологічної допомоги. 2. Принципи та особливості психологічного консультування сім'ї. 3. Психологічна корекція сімейних стосунків. 4. Сімейна психотерапія. 	Лекція, практичне заняття	1,3,4,7,8.	<p>Практичні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тестовий контроль знань. 2. Розв'язання психологічних задач і вправ. 3. Відповіді на альтернативні запитання: <ul style="list-style-type: none"> - Якою кінцевою метою є психологічний супровід сім'ї? - Охарактеризуйте особливості надання психологічної допомоги сім'ям, де є діти різного віку. - Проаналізуйте особливості формування психологічної компетентності батьків. - Охарактеризуйте сучасні форми роботи з батьками дітей дошкільного 	10

				та молодшого шкільного віку.	
11	Тема 5: Психолого-педагогічна підтримка сім'ї Питання для вивчення: 1. Психолого-педагогічні умови оптимізації стосунків в родині. 2.Формування психологічної компетентності батьків. 3.Формування психологічної компетентності дітей.	Самостійна робота	1,3,4,7,8.	Практичні завдання: 1. Проаналізуйте технологію проведення балінтовської групи. 2.Охарактеризуйте засоби роботи, спрямовані на подолання негативних стосунків у сім'ї. 3. Проаналізуйте прийоми вироблення у дітей навичок адекватного психічного захисту. 3. Охарактеризуйте прерогативи сімейної психокорекції.	3
					26 балів
		екзамен		1.Загальна характеристика психологічного супроводу. 2. Методологічні основи психологічного супроводу. 3. Умови реалізації психологічного супроводу. 4. Психологічний супровід як метод роботи. 5. Індивідуальний супровід дитини. 6. Системний супровід дитини. 7. Характеристика складових психологічного супроводу. 8. Нормативна база психологічного супроводу. 9. Етичні та правові основи організації психологічного супроводу. 10. Психодіагностика в структурі психологічного супроводу. 11. Види психодіагностики в структурі психологічного супроводу. 12. Специфіка психодіагностики дітей. 13. Методичні рекомендації до психолого-педагогічного обстеження дитини. 14.Теоретичні аспекти колекційної роботи. 15. засоби, форми, прийоми колекційної роботи.	40 балів

				<p>16. Вимоги до здійснення колекційної роботи.</p> <p>17. Розвивальна робота в структурі психологічного супроводу.</p> <p>18. Психопрофілактика в структурі психологічного супроводу.</p> <p>19. Психологічне консультування та психологічна просвіта в структурі психологічного супроводу.</p> <p>20. Чинники психічного здоров'я дитини.</p> <p>21. Критерії оцінки розвитку дитини.</p> <p>22. Вікова специфіка проблем дитинства.</p> <p>23. Психологічний супровід агресивної дитини.</p> <p>24. Види та особливості агресивної поведінки в дитинстві.</p> <p>25. Діагностика агресивної поведінки дітей.</p> <p>26. Психокорекція агресивної поведінки у дітей.</p> <p>27. Психологічний супровід тривожної дитини.</p> <p>28. Специфіка тривоги, тривожності і страхів в дитинстві.</p> <p>29. Особливості діагностики тривожних станів у дітей.</p> <p>30. Профілактика і корекція тривожних станів у дітей.</p> <p>31. Психологічний супровід гіперактивної дитини.</p> <p>32. Причини, ознаки гіперактивності у дітей.</p> <p>33. Діагностика гіперактивності та дефіциту уваги у дітей.</p> <p>34. Корекція розвитку і поведінки дитини із СДУГ.</p> <p>35. Психологічний супровід обдарованої дитини.</p> <p>36. Вікова специфіка ознак обдарованості.</p> <p>37. Проблеми обдарованих дітей.</p> <p>38. Особливості діагностики дітей.</p> <p>39. Психолого-педагогічна підтримка обдарованих дітей.</p> <p>40. Психологічний супровід дитини в період адаптації дитини до освітнього закладу.</p>
--	--	--	--	--

				<p>41. Загальна характеристика адаптаційного процесу.</p> <p>42. Особливості адаптації дитини до закладу дошкільної освіти.</p> <p>43. Особливості адаптації дитини до школи.</p> <p>44. Психологічний супровід дітей з особливими освітніми потребами. Загальна характеристика.</p> <p>45. Поняття про онтогенез та дизонтогенез.</p> <p>46. Причини порушень розвитку в дитинстві.</p> <p>47. Класифікація психічного дизонтогенезу.</p> <p>48. Психологічний супровід дітей із розумовою відсталістю.</p> <p>49. Психологічний супровід дітей із затримкою психічного розвитку.</p> <p>50. Психологічний супровід дітей із дефіцитарним розвитком.</p> <p>51. Психологічний супровід дітей із розладами аутичного спектру.</p> <p>52. Психологічні особливості сучасної сім'ї.</p> <p>53. Вплив сім'ї на психічне здоров'я й формування особистості дитини.</p> <p>54. Особливості стилів батьківського виховання та ставлення до дітей.</p> <p>55. Причини та види неадекватного батьківського ставлення.</p> <p>56. Психологічна діагностика сім'ї.</p> <p>57. Психодіагностика батьківського ставлення.</p> <p>58. Особливості психологічного консультування сім'ї.</p> <p>59. Психологічна корекція сімейних стосунків.</p> <p>60. Сучасні форми роботи з батьками дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.</p>	
--	--	--	--	--	--

9. Система оцінювання та вимоги

Модуль 1. Теоретичні аспекти психологічного супроводу сім'ї (34 бали)

Усна відповідь і виконання практичних завдань – 15 балів.

Виконання контрольних тестів – 10 балів.

Виконання завдань модулю самостійної роботи – 9 балів.

Модуль 2. Прикладні аспекти організації та змісту психологічного супроводу сім'ї. (26 балів)

Усна відповідь і виконання практичних завдань – 10 балів.

Виконання контрольних тестів – 10 балів.

Виконання завдань модулю самостійної роботи – 6 балів.

Екзамен (40 балів)

10. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Бондарчук О.І. Психологія сім'ї. Курс лекцій. К.: МАУП, 2001. 96с..
2. Кайл Р. Детская психология: тайны психики ребенка. СПб.: праймЕВРОЗНАК, 2002. 416с..
3. Олиференко Л.Я., Шульга Т.И., Дементьева И.Ф. Социально-психологическая поддержка детей группы риска. Учебное пособие. М.: Академия, 2002. 256с.
4. Терещенко Л.А. Як зберегти психічне здоров'я дітей 5-7 років. К.: Редакції газет з дошкільної та початкової освіти, 2012. 104с..
5. Терлецька Л.Г. Вікова психологія і психодіагностики: підручник. К.: ВД Слово, 2013. 608с..
6. Товкач І.Є. Хочу бути мамою, хочу бути татом. Навчально-методичний посібник. К.: ВД Слово, 2012. 368с.
7. Сучасні форми роботи з батьками молодших школярів / Упоряд. І.В. Васильченко. К.: Редакції газет з дошкільної та початкової освіти, 2013. 120с.

Додаткові

8. Алексеева Е.Е. Психологические проблемы детей дошкольного возраста. СПб.: Речь, 2007. 224с.
9. Андреева Г.М. Социальная психология. Учебник. М.: Аспект-Пресс, 2004. 365с.
10. Максимова Н.Ю., Милютин Е.Л. Курс лекций по детской патопсихологии. Учебное пособие. Рн/Д.: Феникс, 2000. 576с.
11. Психодіагностика. Навчальний посібник / І.М. Галян. К.: Академвидав, 2009. 464с.
12. Фридман Л.М. Психология детей и подростков. Справочник для учителей и воспитателей. М.: Изд-во Института Психотерапии, 2004. 480с.
13. Цимбалюк І.М., Яницька О.Ю. Загальна психологія. Модульно-рейтинговий курс. К.: ВД Професіонал, 2004. 304с.

Інтернет-ресурси

14. <http://www.spanna.pl.ua/index.php/biblioteka-sp-anna/rozrobki-sp-anna/112-psikhologichnij-suprovid>
15. https://pidruchniki.com/17910211/psihologiya/psihologichnij_suprovid
16. <https://vseosvita.ua/library/psihologicnij-suprovid-realizacia-pidhodiv-v-osvitnomu-procesi-16126.html>
17. <https://www.cuspu.edu.ua/ua/vseukrainska-naukovo-praktychna-internet-konferentsiia-psykholohichni-umovy-standovlennia-osobystosti-u-suchasnomu-suspilstvi/prohrama/6219-psykholohichnyy-suprovid-standovlennya-osobystosti-v-osvitnomu-prostori>

18.<http://316shkola.kiev.ua/psihologichnij-suprovid-navchalno-vihovnogo-procesu>

19.<https://vseosvita.ua/library/psihologichni-suprovid-u-dnz-13082.html>

20.http://art_cpssr.klasna.com/uk/site/psihologichnij-suprovid-ditei-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-1.html